Наше Слово

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК
TYGODNIK UKRAIŃSKI
UKRAINIAN WEEKLY

Рік LXXI № 38 (3605) Варшава, 20 вересня 2026 року, Ціна / Cena 7 zł (vat = 8%) INDEKS 366609 ISSN 0027-8254 Інтернет-версія газети nasze-slowo.pl

Фото Григорія Сподарика

Свято врожаю у Пєнєнжні: зустріч, молитва і пам’ять. с. 8

Між великими обіцянками і втраченими можливостями. Українська громада в Польщі: сорок п’ять років після історичного шансу. с. 2

Проща до білобірської ікони «Матері скитальців». с. 10

ISSN 027-8254
38
9 770027 825269

eprasa.pl 328041d249

Марко СИРНИК

Між великими обіцянками і втраченими можливостями. Українська громада в Польщі: сорок п'ять років після історичного шансу

Коли надія стала заміною стратегії

У 1981 році українська громада в Польщі отримала подію, яка могла стати початком нового етапу її історії.

Під час I Крайового з'їзду делегатів NSZZ «Solidarność» була прийнята ухвала стосовно національних меншин. У документі вперше у такому широкому демократичному русі було чітко сказано: національні меншини мають право на збереження своєї мови, культури і традиції.

Для українців у Польщі це мало особливе значення.

Після трагедії акції «Вісла» 1947 року, після примусового переселення, розпорошення громад, обмеження культурного життя і десятиліть недовіри до української ідентичності ці слова звучали як історичний перелом.

Здавалося, що стара епоха закінчується.

Здавалося, що демократична Польща стане простором, де українці зможуть не лише вижити, а й нормально розвиватися.

Але через сорок п'ять років треба поставити складне питання:

чому між великою історичною надією і сучасним станом громади існує така велика відстань?

Відповідь не може бути однозначною. Бо проблема лежить не лише у ставленні держави. Вона лежить також у помилках самої української громади та її лідерів.

Покоління 80-х: ті, хто зберегли громаду, але не створили системи майбутнього

Лідери українського руху 1980-х років заслуговують на повагу.

Це були люди, які діяли у складних умовах. Вони не мали таких можливостей, які з'явилися після 1989 року. Вони працювали у ситуації, коли українська активність часто була обмеженою, контрольованою або сприймалася як політично підозріла.

Саме вони:

- підтримували українське культурне життя;
- захищали мову;
- організовували концерти, фестивалі, зустрічі;
- зберігали пам'ять поколінь;
- не дозволили повністю зникнути українській присутності.

Без них українська громада в Польщі виглядала б інакше. Але історія поставила перед ними нове завдання. Після 1989 року вже недостатньо було зберегти те, що залишилося. Потрібно було створити те, чого ніколи не було.

Потрібно було будувати:

- сильні освітні інституції;
- систему підготовки вчителів;
- незалежні молодіжні структури;
- сучасні організації;
- інтелектуальні центри;
- механізми передачі української ідентичності наступним поколінням.

І саме тут відбувся стратегічний провал.

Покоління боротьби не стало поколінням будівництва.

Ілюзія державної гарантії

Однією з найбільших помилок українських еліт після 1989 року було переконання, що сама демократизація Польщі автоматично забезпечить розвиток української меншини.

Це було зрозуміло.

Після десятиліть, коли держава була джерелом обмежень, природно було очікувати, що нова держава стане гарантом.

Але демократія має іншу логіку. Держава може створити правові рамки. Може фінансувати. Може підтримувати.

Але держава не створить за меншину:

- її школи;
- її еліти;
- її молодь;
- її майбутнє.

Це робить сама громада.

Українська меншина занадто довго залишалася у позиції очікування. Очікування, що хтось зверху вирішить її проблеми. Але історія показує: жодна меншина в Європі не збереглася лише завдяки добрій волі більшості. Вона зберігалася завдяки власній організованості.

Недооцінений фактор: політична реальність Польщі

Ще однією помилкою було недооцінення того, що питання національних меншин завжди залишається політичним. Українська громада часто сприймала демократичну Польщу як єдиний простір. Але польське суспільство і польські політичні сили ніколи не мали одного ставлення до українців.

Були середовища, які підтримували:

- європейську модель багатокультурності;
- діалог;
- права меншин;
- партнерські відносини.

Але були й сили, які ставилися до української окремішності з недовірою.

Для них українська ідентичність часто залишалася пов'язаною не лише з культурою, а й із суперечливими сторінками історії.

Тема Волині, пам'ять про польсько-українські конфлікти, різні оцінки минулого використовувалися у політичній боротьбі.

Це була реальність, яку українська громада мала враховувати.

Але часто вона її недооцінювала.

eprasa.pl 328041d249

Іноді здавалося, що достатньо отримати формальне визнання – і проблема завершена.

Насправді вона лише перейшла з площини заборони у площину постійного суспільного діалогу.

Антиукраїнські настрої: проблема, яку не можна було ігнорувати

Українська громада не завжди хотіла говорити про складний факт:

у польському суспільстві існували і продовжують існувати середовища, які не сприймають сильну українську ідентичність як позитивну цінність.

Це не завжди проявляється у відкритій ворожості.

Частіше це:

- байдужість;
- применшення значення меншини;
- переконання, що меншини повинні швидше інтегруватися у більшість;
- небажання бачити українську культуру як рівноправну частину суспільства.

Українська громада мала бути готовою до цього.

Вона мала будувати сильні інституції, які не залежали б від зміни політичних настроїв.

Але цього зроблено недостатньо.

Відкидання власної традиції

Є ще одна проблема, про яку часто говорять мало.

Це внутрішня втрата віри у власну традицію.

Десятиліття тиску створили психологію обережності.

Багато українців навчилися виживати через непомітність.

Не виділятися.

Не говорити надто голосно.

Не показувати свою окремішність.

У минулому це могло бути способом захисту.

Але у демократичних умовах це стало небезпечним.

Бо громада, яка сама не передає власну традицію, поступово втрачає її.

Українськість не може існувати лише у формі:

- фестивалю;
- концерту;
- святкового заходу;
- спогадів старшого покоління.

Вона повинна мати школу, молодь і сучасну інтелектуальну основу.

Найбільша невикористана можливість – українська освіта

Найкраще всі проблеми видно у сфері освіти.

Після 1989 року був момент, коли українська громада могла створити фундамент власного шкільництва.

Були:

- активні люди;
- досвід;
- потреба;
- політична можливість.

Але замість довгострокової стратегії часто залишилися окремі ініціативи.

Ми створили систему навчання української мови.

Але не створили повноцінної системи української освіти.

Це різні речі.

Мова як предмет може існувати роками.

Але школа створює покоління.

Школа створює вчителя.

Школа створює інтелектуальну еліту.

Саме тому питання українського шкільництва залишається головним незавершеним завданням.

Лідери 80-х років: де вони сьогодні?

Є ще одне складне питання.

Лідери українського руху 1980-х років не зникли.

Вони живі.

Вони присутні у громадському житті.

Багато хто з них має великий моральний авторитет.

Але саме тому виникає питання:

якою є їхня відповідальність сьогодні?

Бо історичний авторитет – це не довічний привілей.

Це обов'язок.

Якщо людина десятиліттями представляла українську громаду, суспільство має право запитати:

- що створено після неї?
- які інституції залишаться?
- яке нове покоління вона виховала?

У будь-якій громаді існує небезпека, коли боротьба за спільну справу перетворюється на особистий статус.

Українська діяльність може бути місією.

Але вона не повинна ставати лише способом збереження власної позиції.

Бо головний успіх лідера – не у тому, що без нього нічого не відбувається.

Головний успіх – у тому, що після нього система працює далі.

Час перестати чекати

Сьогодні українська громада в Польщі знову стоїть перед історичним викликом.

Після 2022 року Україна і українці стали набагато помітнішими у польському суспільстві.

Але увага не замінює інституцій.

Симпатія не замінює школи.

Підтримка не замінює стратегії.

Громада повинна поставити собі головне питання:

чи хочемо ми лише зберегти те, що залишилося, чи хочемо створити майбутнє?

Висновок

1981 рік був моментом великої надії.

Але між надією і результатом завжди стоїть відповідальність.

Польська держава не виконала всіх очікувань української громади.

Політичні сили, які недооцінювали або заперечували значення української ідентичності, також вплинули на сучасний стан.

Але і українська громада має чесно подивитися на власний шлях.

Вона отримала шанс.

Вона отримала свободу.

Вона отримала можливість будувати.

Але занадто часто зберігала минуле замість того, щоб створювати майбутнє.

Головна загроза для української меншини сьогодні – не лише зовнішня байдужість чи ворожість.

Головна загроза – втрата здатності бути суб'єктом власної історії.

Бо громада зникає не тільки тоді, коли їй забороняють існувати.

Вона зникає тоді, коли перестає будувати майбутнє.

eprasa.pl 328041d249

У Ґлембоцьку молилися за Україну і тих, хто її захищає

Парафіяни з Лелькова в останню неділю серпня зібралися в Ґлембоцьку, щоб разом відзначити 35-ту річницю відновлення державності України. У місцевій каплиці відбулася божественна літургія за полеглих, полонених і тих, хто страждає через війну, а також за мир і добробут України.

Молитва за Україну в Ґлембоцьку стала вже багаторічною традицією. Її започаткували ще після спорудження місцевої каплиці понад 25 років тому. Колись тут відбувався великий український захід – Прикордонні зустрічі. Сьогодні його вже не проводять, але залишилася каплиця – і щорічна молитва близько 24 серпня.

Як наголосив парох отець митрат Іван Лайкіш, любов до України проявляється не лише у великих словах. Він закликав парафіян берегти своє коріння, передавати дітям українську мову і говорити нею щодня. «Коли є мова, то ми можемо бути собою, передавати нею любов до Бога, до Церкви, до народу, до України», – підкреслив духівник.

Для присутніх цьогорічна молитва мала особливе значення. Вони говорили про війну, допомогу Україні та необхідність підтримувати тих, хто сьогодні бореться. Водночас згадували, що незалежність, яку колись сприймали, як щось само собою зрозуміле, сьогодні доводиться захищати. Уродженець і мешканець Ґлембоцька та волонтер Михайло Кертичак вважає, що навіть у невеликому селі люди можуть долучатися до цієї боротьби. «Якщо ми – українці, то маємо мобілізуватися і робити все, щоб підтримувати наших, які воюють в Україні, бо ворог не дає жодного дня спокою», – відзначив волонтер.

Після літургії отець Іван Лайкіш також освятив автомобілі. Для учасників це була не лише релігійна церемонія, а й можливість побути разом, помолитися за Україну та нагадати собі, що підтримка може починатися з простих щоденних речей.

Григорій СПОДАРИК
Фото автора новини

Підпалено туї біля греко-католицького храму в Лігниці. Це черговий акт вандалізму на території парафії

5 вересня у Лігниці на території греко-католицького храму Успіння Пресвятої Богородиці невідома особа підпалила туї, які росли на подвір'ї біля церкви. Про це повідомлено на сайті Вроцлавсько-Кошалінської єпархії УГКЦ. Внаслідок підпалу рослини та паркан були пошкоджені вогнем.

«На щастя, пожежа не поширилася на будівлю храму та не спричинила більш серйозних наслідків. Обставини події та особа, причетна до підпалу, наразі невідомі», – написано у повідомленні єпархії.

Одночасно у ньому просять всіх, хто міг бути свідком цієї події або володіє будь-якою інформацією, яка може допомогти встановити обставини інциденту, повідомити про це відповідні служби або звернутися до парафії у Лігниці.

Глибоке занепокоєння з приводу підпалу, що стався на території греко-католицької парафії у Лігниці, висловило, зокрема, Генеральне консульство України у Вроцлаві. Дипломати вказують теж на те, що в той самий час неподалік з'явився образливий антиукраїнський напис. На зупинці біля церкви на розкладі руху місцевого транспорту написали «J...ć UPAinu» (Є...ть УПАіну).

«Генеральне консульство перебуває у контакті з парафією та звертається до польських правоохоронних органів із проханням ретельно розслідувати обставини події, встановити винну особу та перевірити можливий зв'язок між цими інцидентами, зокрема наявність мотиву ненависті за національною або релігійною ознакою», – читаємо у повідомленні на фейсбук-сторінці Генерального консульства України у Вроцлаві. Водночас дипломати просять до встановлення всіх обставин утримуватися від передчасних висновків.

«Будь-які прояви насильства, вандалізму та ворожості щодо українців, релігійних громад чи місць богослужіння є неприпустимими», – наголошено у дописі.

У зв'язку з інцидентом до Лігниці приїхала консулка Генерального консульства України у Вроцлаві Діана Іванова, яка, серед іншого, провела зустріч із представниками поліції. Під час розмови було звернено особливу увагу

eprasa.pl 328041d249

на необхідність ретельного встановлення всіх обставин події, причетної особи та можливих мотивів.

Нагадаємо: підпал відбувся майже через рік після вандалізму, що стався в храмі. Рік тому з 12 на 13 вересня з купола греко-католицької церкви вкрали хрест. Тоді, зокрема, Об'єднання українців у Польщі опублікувало позицію щодо «лігницької профанації». У заяві, яку підписав голова організації Мирослав Скірка, написано, що цей акт святотатства та осквернення відбувається на тлі «зростаючої хвилі антиукраїнських настроїв у Польщі».

Менш ніж через тиждень після крадіжки зловмисника затримали та висунули звинувачення. Злочинець, Беніамін В., постав перед судом у березні цього року в окружному суді Лігниці за крадіжку хреста з церкви, який він «взяв, бо думав, що хрест – срібний». У своєму останньому слові перед винесенням вироку 30-річний Беніамін В. пообіцяв, що після відбуття тюремного ув'язнення добровільно з'явиться до греко-католицької парафії в Лігниці, щоб допомагати в різних справах і таким чином спокутувати свою провину. «Я сам віруюча людина. Я не знаю, що зі мною сталося. Мені дуже шкода», – сказав він на засіданні суду 17 березня 2026 року.

Беніаміна В. засудили до трьох років позбавлення волі (прокурор вимагав 4-річного ув'язнення), а також до виплати компенсації за всі збитки. Виявилося, що 30-літній чоловік мав на сумлінні інші злочини, пов'язані із шахрайством, адже скоїв інші крадіжки в Лігниці. Так, щоб викрасти хрест з греко-католицької святині, він перед цим вкрав драбину.

Фото із сайту Вроцлавсько-Кошалінської єпархії УГКЦ

Виставка «Спогади з України» у Катовицях

Гурток ОУП у Катовицях заохочує подивитися виставку «Спогади з України» («Wspomnienie z Ukrainy»). Відкрилася вона 13 вересня у Міському домі культури в районі Пйотровиці у Катовицях. Виставка охоплює роботи учасників мистецьких, зокрема художніх, занять Анжели Яценко. Це є ностальгійні сільські пейзажі та декоративні мотиви, натхненні творчістю Марії Примаченко.

Організатор заходу – Міський дім культури «Полуднє». У підтримку організатора діячі катовицького гуртка ОУП зазначають, що на виставку варто «прийти з родиною чи друзями, підтримати художників».

Адреса МДК «Полуднє» у Катовицях: Miejski Dom Kultury «Południe» w Katowicach, ul. T. B. Żeleńskiego 83.

Прибирання кладовища в Дубинах

В суботу, 5 вересня, відбулось прибирання на старих могилах в селі Дубини біля Гайнівки на Підляшші. До акції, як повідомляє на фейсбук-сторінці війт ґміни Гайнівка Люцина Ґриґорук-Смоктунович, приєдналося 37 осіб. Серед них були й діячі Союзу українців Підляшшя. У межах цих робіт було скошено траву, зрубано кущі та прибрано з цвинтаря зламані гілки дерев.

Це чергова акція з прибирання кладовища, де поховані віряни православної парафії в Дубинах, зокрема й гайнівчани, серед яких – воїни Армії Української Народної Республіки, які проживали в Гайнівці у міжвоєнний період.

На кладовищі в Дубинах розташовано встановлений 95 років тому триметровий пам'ятник із хрестом, увінчаний металевим українським національним гербом із написом «Борцям за Україну» та датою «1931 24/V». Ця дата стосується Симона Петлюри, якого більшовицький агент убив п'ятьма роками раніше, 25 травня 1926 року.

Відомо лавреатів Підляської науково-літературної нагороди за 2026 рік

9 вересня Капітула Підляської науково-літературної нагороди на своєму третьому засіданні прийняла рішення про присудження відзнак за цей рік.

Лавреатами Підляської науково-літературної нагороди за 2026 рік стали Ярослав Вишенко (у категорії «Художня творчість») та Славомир Савчук (у категорії «Публіцистична творчість»). Про це повідомлено на сайті Підляського наукового інституту, який заснував цю нагороду в 2022 році разом із Союзом українців Підляшшя.

Ярослав Вишенко *(на фото праворуч)* – підляський художник, іконописець. Його художній доробок охоплює розписи численних храмів, багато ікон, картини, графіку. Цьогорічний лавреат є визнаним майстром монументального церковного розпису. Має ключовий вплив на формування стінного іконопису в православних храмах Північного Підляшшя кінця XX та першої чверті XXI століть, оскільки більшість новозбудованих чи ремонтованих православних церков регіону прикрашають саме його розписи.

Славомир Савчук *(на фото ліворуч)* – радіо- та тележурналіст, який понад 30 років у суспільних електронних медіа створював передачі для української громади Підляшшя: один з ініціаторів українського пробудження на Північному Підляшші, аніматор українського культурного життя в регіоні та автор статей у пресі. Славомир Савчук також поєднує свою журналістську роботу з постійною участю в формуванні та розвитку українського культурного життя на Підляшші.

Нагадаємо, що метою Підляської науково-літературної нагороди є промоція української мови та культури Підляшшя шляхом вшанування та нагородження людей, які відіграють важливу роль у функціонуванні, збереженні, дослідженні та розвитку української культури та мови Підляшшя. Премію присуджують вже вчетверте – у 2022-2025 роках нею нагороджено загалом 10 осіб.

Більше новин читайте на сайті: nasze-slowo.pl.
Опрацював на основі повідомлень Павло ЛОЗА

eprasa.pl 328041d249

ПОДІЇ ТИЖНЯ

Підготувала Тетяна ДАНЮЧЕНКО

Атаки на польському кордоні

росія продовжує агресивний терор України, виходячи на новий рівень ескалації. В Києві до атак на склади, бізнес-центри, ТРЦ, інші заклади додалися атаки на АЗС.

Кабінет міністрів України 4 вересня затвердив новий порядок реагування на повітряні загрози. Відтепер сигнал «Повітряна тривога» диференціюється за двома рівнями: червоний рівень – ракетна, ракетно-дронова або масована дронова загроза; жовтий рівень – дронова загроза. Зокрема, в Києві ця диференціація вже діє, столиця адаптується до нового рівня загроз. Комендантська година, за рішенням уряду, в столиці скорочена на одну годину і триває тепер з 1:00 до 5:00, відповідно і громадський транспорт у Києві працюватиме довше. Під час «жовтої» тривоги поїзди метро курсують «зеленою» гілкою метро відкритою ділянкою через Південний міст.

Також автозаправні станції рф атакує по всій країні, зокрема і на заході країни, зокрема на ділянці, що веде до польського кордону, на Житомирщині та Волині. Також в небезпеці пункти пропуску з Польщею, бо росія в серпні і вересні вже завдавала ударів по кількох КПП на кордоні з Молдовою та Румунією. Вочевидь, ціллю рф є паралізувати міжкордонний рух, утруднити український експорт та доставку міжнародної (зокрема військової) допомоги в країну.

Так, вночі 13 вересня російський ударний дрон вдарив в АЗС всього за 800 метрів від польського кордону в районі пропуску «Ягодин – Дорогуськ». Унаслідок вибуху спалахнула пожежа, горіли також припарковані вантажівки. Влучань безпосередньо у пункт пропуску не було, ніхто серйозно не постраждав, на території Польщі також. Оформлення на пункті пропуску тимчасово призупиняли, але згодом рух повністю відновили. Порушення повітряного простору Польщі не відбулося, однак через близькість вибухів у прикордонних Люблінському та Підкарпатському воєводствах вмикали сирени повітряної тривоги, в небо підіймали польську та союзну авіацію (винищувачі F-16).

Прінтскрін з відео (тг-канал Південь тм)

Також 13 вересня за 2 кілометри від кордону з Польщею рф завдала удару по локомотиву пасажирського поїзда. Моніторингова група попередила поїзну бригаду про загрозу, сигнал на евакуацію з потяга був даний буквально за 15 хвилин до влучання в локомотив, ніхто не постраждав.

«Укрзалізниця» припускає, що мішенню атаки рф міг бути дипломатичний потяг, який вирушив зі станції раніше запланованого часу. Залізничники розповіли, що незадовго до ураження локомотива на кордоні України і Польщі на станції Ягодин перебував дипломатичний поїзд, на борту якого були, зокрема, радники з питань безпеки кількох держав-членів Євросоюзу, колишні європейські очільники включно з експрем'єром Великої Британії Борисом Джонсоном. В іншому поїзді, який перебував на станції Ягодин саме в момент цієї атаки, був колишній глава ЦРУ Девід Петреус.

Прем'єр-міністр Польщі Дональд Туск не виключає найближчими місяцями атак росії на польській території. Він провів у штаб-квартирі Урядового центру безпеки нараду з міністрами МВС та оборони, а також командуванням окремих служб у зв'язку з атаками рф у безпосередньому сусідстві з Польщею. Він зазначив, що «ескалація дій росії стає фактом, а її прояви дедалі наближаються до нашого кордону».

«Спроба паралізувати прикордонні переходи – це не перший випадок такого роду», – додав прем'єр-міністр.

«Ми маємо усвідомлювати, що відсьогодні ми діятимемо у значно посиленому режимі. Адже ми знаємо, а також можемо очікувати, що найближчі тижні та місяці стануть періодом дуже інтенсивних дій з боку росії. На жаль, ми не можемо виключити, що ескалація охопить також і нашу територію», – зазначив Туск.

«Я не виключаю, що подібні ситуації можуть трапитися й у нас», – сказав він.

Польський прем'єр висловив сподівання, що найгірший сценарій не справдиться. «На жаль, події, що відбулися досі, підтверджують інформацію, яку ми отримуємо вже багато місяців, що й ці гірші варіанти є можливими», – додав він.

Туск наголосив, що не хоче жодним чином піддаватися напруженій атмосфері, проте не викликає сумніву, що «ми маємо бути готові до спільної реакції, якщо виникне така потреба».

Черговий корупційний скандал і відставка генпрокурора

5 вересня НАБУ і САП в рамках операції «Карфаген» оголосили про викриття злочинної організації, яку, за даними слідства, очолював один із керівників структурних підрозділів Офісу генерального прокурора. Її учасників підозрюють у систематичному отриманні хабарів від шахрайських кол-центрів та легалізації майна.

За даними слідства, посадовець Офісу генпрокурора створив організацію в середині 2025 року та залучив до

eprasa.pl 328041d249

неї чинних працівників прокуратури і наближених осіб. В цій справі НАБУ і САП затримали заступника начальника Департаменту міжнародно-правового співробітництва ОГП Сергія Кропиву. Також правоохоронці заявили про викриття п'ятьох учасників організації. Слідство встановлює інших можливих учасників.

У НАБУ стверджують, що учасники отримували неправомірну вигоду за невтручання у діяльність шахрайських кол-центрів, жертвами яких ставали громадяни України та іноземці. Одержані кошти, за версією слідства, легалізовували різними способами. Понад 20 млн грн витратили на нерухомість, коштовності та інше цінне майно. Ще активи ринковою вартістю понад 12 млн грн керівник організації, за даними НАБУ, перереєстрував на третіх осіб, зокрема йдеться про нерухомість в апарт-комплексі поблизу Карпат. Понад 10 млн грн, як стверджує слідство, розмістили на банківських рахунках близьких осіб під виглядом доходів від підприємницької діяльності.

7 вересня генеральний прокурор Руслан Кравченко на тлі розслідування НАБУ та САП про «кришування» кол-центрів подав заяву про відставку з посади генерального прокурора. Він заявив: «Це політичне рішення. І я прийняв його свідомо. Не хочу, щоб посаду генерального прокурора використовували як інструмент політичного протистояння».

Також під час обшуків у першої заступниці генерального прокурора Руслана Кравченка Марії Вдовиченко знайшли матеріали, які свідчать про стеження за керівниками антикорупційних органів, їхніми родинами та підлеглими.

А 7 вересня в Генпрокуратурі отримали розпорядження систематизувати всі наявні матеріали щодо НАБУ і САП, що могло свідчити про те, що генпрокурор мав намір контратакувати антикорупційні органи.

14 вересня стало відомо, що генпрокурор Руслан Кравченко підписав підозру директору НАБУ Семену Кривоносу та звинуватив НАБУ і САП у незаконному заволодінні матеріалами проваджень проти їхніх працівників під час обшуків у межах спецоперації «Карфаген», щоб зупинити процесуальні рішення у цих справах.

«Так звана операція „Карфаген" була спрямована не лише проти мене. Її справжньою метою було отримати доступ до матеріалів кримінальних проваджень щодо керівників і працівників НАБУ та САП. А після цього – усунути генпрокурора і зупинити ухвалення процесуальних рішень у цих справах… Станом на сьогодні Офіс генерального прокурора здійснює процесуальне керівництво у десятках кримінальних проваджень, в межах яких розслідуються тяжкі та особливо тяжкі злочини, вчинені працівниками НАБУ і САП... Опираючись на зібрану доказову базу, я підписав підозру директору НАБУ Семену Кривоносу», – заявив Кравченко.

За словами генпрокурора, під час обшуків у службових приміщеннях ОГП співробітники НАБУ та САП отримали доступ до захищених законом матеріалів проваджень. Частина документів й електронних даних нібито були скопійовані та викрадені.

Зокрема, Кравченко підозрює Кривоноса у підробленні офіційних документів для отримання неправомірної вигоди в особливо великому розмірі та фіктивному усиновленні, з метою створення підстав для уникнення відповідальності в суді.

Друга підозра стосується близької до керівника САП Олександра Клименка людини. Її звинувачують у впливі на суддів Вищого антикорупційного суду, пропозицію їм неправомірної вигоди, а також сприянні в ухиленні від мобілізації. За словами Кравченка, саме це кримінальне провадження стало причиною для «нічного штурму» ОГП під час обшуків.

Генпрокурор заявив, що не дозволить використовувати свою відставку для зупинення всіх кримінальних проваджень, приховування чи знищення доказів і встановлення контролю над прокуратурою «тими, чиї дії вона розслідувала». Крім того, Кравченко заявив про цілеспрямовану інформаційну кампанію проти Офісу генпрокурора.

У НАБУ та САП заявили у відповідь, що директору бюро Семену Кривоносу ніхто офіційно підозри не вручав. Заяву Кравченка у відомствах вважають продовженням атаки на антикорупційні органи.

«Щодо заяви генерального прокурора повідомляємо, що НАБУ і САП розцінюють ці дії як продовження системної атаки на незалежні антикорупційні органи. Ця атака розпочалася не сьогодні. Її активна фаза стартувала ще минулого літа, коли однією з головних цілей була спроба підпорядкувати НАБУ і САП Офісу Генерального прокурора. НАБУ і САП не беруть участі в політичній боротьбі. Ми діємо виключно в межах закону та готові захищати незалежність антикорупційної системи. Станом на зараз жодної підозри директору НАБУ Семену Кривоносу офіційно не вручено», – заявили в антикорупційних органах.

У НАБУ повідомили, що не вилучали жодних кримінальних проваджень, про які йдеться у заявах генерального прокурора.

Відзначається, що усі твердження щодо нібито вилучення НАБУ таких проваджень не відповідають дійсності.

«Відтак заяви генерального прокурора, який нещодавно подав у відставку, наразі мають публічний, а не процесуальний характер. Окремо наголошуємо, що НАБУ і САП ніколи не пропонували і не вимагали жодної „недоторканності" для будь-кого – ані для своїх працівників, ані для інших осіб», – йдеться в заяві.

Останніми днями ситуація отримала новий поворот: в ніч на 14 вересня генеральний прокурор Руслан Кравченко виїхав за кордон на службовому автомобілі. Це підтвердив і сам Кравченко: «Зараз перебуваю у закордонному відрядженні, в його межах заплановано ряд зустрічей, в ході яких маю намір поінформувати міжнародних партнерів про реальний стан справ у системі антикорупційних органів, ознаки концентрації ними неконтрольованого впливу та ризики, які така практика створює для державного суверенітету, верховенства права й демократичних інституцій України».

Як пише видання «Українська правда», Кравченко використав відрядження до Литви як підставу для перетину кордону. Також кордон вночі перетнула і дружина Кравченка.

14 вересня президент Володимир Зеленський звернувся до парламенту невідкладно підтримати відставку генпрокурора Руслана Кравченка. «У цього генерального прокурора є тільки один шлях: звільнення з посади. Саме це я йому і сказав. Україна бачила всі причини», – зазначив Зеленський.

За словами Зеленського, якщо Кравченко вважає це політичним тиском, нехай так і називає. «Прошу парламентарів підтримати це звільнення невідкладно».

Повідомляється, що на посаду наступного генпрокурора розглядається кандидатура нардепа Данила Гетманцева. ●

eprasa.pl 328041d249

Григорій СПОДАРИК
Фото автора статті

Свято врожаю у Пєнєнжні: зустріч, молитва і пам’ять

До Пєнєнжна на традиційне Свято врожаю знову приїхали українці з різних місцевостей Вармінсько-Мазурського воєводства та гості. Для одних це була нагода провести день разом із родиною та друзями, для других – зустріти давніх знайомих, а для когось – повернутися до місця, з яким пов’язані родинні спогади. Цьогорічне свято поєднало молитву, подяку за врожай, українську культуру та розмову про життя громади.

День розпочався з архієрейської божественної літургії, котру очолив владика Аркадій Трохановський. Саме молитва є важливою частиною цього заходу: перш ніж розпочалися виступи та зустрічі, учасники дякують Богові за землю, працю людей і плоди цьогорічного врожаю.

Після богослужіння господарі свята привітали гостей у традиційний спосіб. Парафіяни Пєнєнжна у народному вбранні виконали танець із вишитими рушниками. Потім розпочалася культурна частина. На сцені виступили «Вишиванка» зі Слупська, «Стокротки» з Пєнєнжна, «Мрія», вокальна студія «Пелех» із Ґданська, гурт «The Ukrainian Folk» та дитячий ансамбль «Сузір’ячко» з Ольштина. Далі відбулися танці з діджеєм.

Однак сцена була лише однією з подій цього дня. Тут можна було побачити виставку української вишивки, а також історичні предмети з колекції Юрія Ринковського. Люди розмовляли, знайомилися, згадували свої села та родини. Саме можливість зустрітися багато учасників називали однією з найбільших цінностей Свята врожаю.

Для Галини Стегнач-Бусько, яка є головою місцевого гуртка Об’єднання українців у Польщі та господинею заходу, його сенс передусім полягає у тому, щоб зберігати успадковані від попередніх поколінь традиції, мову і культуру. Але не менш важливо, за її словами, створити простір, де люди з різних місцевостей можуть побачитися, поговорити та краще пізнати одне одного. Особливо це стосується фермерів. Адже цьогорічний урожай через погодні умови не був легким, а після важкої праці людям потрібен був день, коли є можливість відпочити, зустрітися та просто послухати українську пісню.

eprasa.pl 328041d249

Про значення молитви й самого врожаю говорив владика Аркадій Трохановський. Він звернув увагу, що в повсякденному житті люди дедалі рідше замислюються, звідки походить те, що вони мають на столі. «Ми звикли до того, що йдемо до супермаркету і купуємо, не думаючи, звідки цей хліб взявся», – говорив владика. Ієрарх підтримує ідею, щоб у майбутньому надати цьому заходу статус єпархіального свята. На його думку, Пєнєнжно вже довело свою спроможність збирати людей і стало найбільшим відкритим заходом такого типу в регіоні.

До Пєнєнжна приїхали не лише представники українських організацій, а й польські гості, зокрема міністр науки та вищої освіти Марцін Кулясек та заступник державного секретаря у цьому відомстві Анджей Шептицький. Саме Анджей Шептицький звернув увагу на іншу важливу функцію такого дня. Свято врожаю є завершенням літніх сільськогосподарських робіт, але водночас дає громаді привід зустрітися. В умовах, коли українці в Польщі нерідко стикаються з негативними настроями та антиукраїнською риторикою, такі події, за його переконанням, дають силу і допомагають зберігати власну ідентичність.

«Кожен має право пишатися тим, ким він є», – сказав Анджей Шептицький, говорячи про необхідність відкрито демонструвати свою ідентичність. Водночас він вказав на практичну користь різноманітності. Посилаючись на дослідження, політик говорив про позитивний вплив багатонаціональних команд у бізнесі та науці. На його думку, різне походження може бути не лише джерелом суспільних суперечностей, а й перевагою, якою варто користуватися.

Для консулки України в Ґданську Світлани Криси це було перше Свято врожаю в цьому регіоні. Вона нагадала, що подібні традиції мають глибоке коріння в Україні й особливого значення набувають тут – на землі, куди українців було примусово переселено після акції «Вісла». Традиція, яку передавали від діда до батька, а потім синові, стала для багатьох частиною України, яку вони носять у своєму серці.

Про зв'язок свята з пам'яттю поколінь говорив також місцевий парох отець Євген Гаврилишин. Він вважає, що українську ідентичність – недостатньо просто передати дітям як набір звичаїв чи розповідей старших. Вона має дійти до свідомості людини – до її серця і розуму. Саме тоді молоде покоління зможе не лише знати власну культуру, а й пояснити іншим, чому вона для нього важлива.

Цю думку по-своєму підтверджували й самі учасники. Марія Грибик приїжджає, щоб продовжувати українську пісню і слово та зустрічатися з родичами й давніми друзями. Оля Сидор із Бранева цінує те, що українська громада стає дедалі більш відкритою і до її заходів долучаються поляки. Для Марії Демкович із Пєнєнжна це була можливість об'єднати людей і показати дітям культуру, без якої, за її словами, «немає нас». Катерина Смик-Добрянська пов'язує Пєнєнжно з відчуттям повернення додому. Для розпорошених по різних містах людей це місце може стати своєрідною точкою опори – простором, де можна зустріти своїх і згадати родину. Подібні спогади має й Ольга Хрибек з Ельблонґа, родина якої походить із села Пенцішево, куди були переселені її рідні. До Пєнєнжна вона приїздить, щоб побачити знайомі місця, зустріти родичів, послухати український спів і, що не менш важливо, не поспішати після церкви одразу додому. Саме таку атмосферу – можливість залишитися, поговорити й побути разом – відчуває і Мирослав Притула, голова Ельблонзького відділу ОУП. На його думку, Пєнєнжно щороку відкриває нові можливості, зберігаючи водночас традиційну частину свята. Голова ельблонзького Об'єднання підкреслив, що поряд із концертом тут дедалі виразніше присутні елементи культури, яку на ці землі принесли попередні покоління українців. Мирослав Притула також пов'язав цьогорічне свято з недавніми виступами хору «Журавлі» у регіоні. Назвавши їх «врожаєм талантів української культури», він говорив про активність громади, її здатність представляти себе та зберігати впевненість у власній ідентичності. Особливо важливим елементом програми цьогорічного заходу була розмова про багатокультурність Вармінсько-Мазурського регіону. Зустріч модерувала дослідниця Ольга Кіх-Маслей. За її словами, це обговорення показало, що, попри складний час, існує потреба не лише у спільному святкуванні, а й у розмові. На дискусію прийшли не тільки українці, а й місцеві поляки різного походження, зацікавлені українським досвідом. Ольга Кіх-Маслей звернула увагу і на інший вимір багатокультурності – відкриття традицій одне одного. Як приклад вона навела спонтанний танець з рушниками, до якого долучилися різні за походженням жінки. Вона зауважила, що такі моменти можуть ставати початком розмови про те, ким ми є і чому хочемо зберігати власну культуру.

І саме це, можливо, найкраще пояснює особливість Свята врожаю. Воно не обмежується сценою і концертною програмою. Тут зустрічаються люди, які живуть далеко одне від одного, відновлюються родинні та товариські зв'язки, дітям показують культуру їхніх предків, а місцевим полякам – українську традицію в її живій, сучасній формі. Пєнєнжно на один день стає місцем, де можна не лише подякувати за врожай, а й відчути, що громада має свою пам'ять, свої традиції і своє місце, до якого хочеться повертати. ●

eprasa.pl 328041d249

Анна ВІННИЦЬКА
Фото авторки статті

Проща до білобірської ікони «Матері скитальців»

– На білобірський празник приїжджаю щорік, хіба що хвороба не дозволить. Бувало, що було вже холодно і йшов навіть холодний дощ зі снігом, так що нинішня погода не є такою ще страшною (під час цьогорічного празника Різдва Пресвятої Богородиці дощило – прим. авт.). Для мене це духовне очищення, тому не уявляю собі, щоб тут не бути, – каже Йосиф Ядловський з Кошаліна, якого зустрічаю до початку архієрейської божественної літургії, котру очолив єпарх Вроцлавсько-Кошалінський владика Володимир Ющак у співслужінні єпарха Ольштинсько-Ґданського владики Аркадія Трохановського та численного духовенства. Пана Йосифа бачу біля стенда, де можна було придбати ікони Матері Божої «Матір скитальців». Така ікона є вже в його домі, й він часто звертається до неї у молитві, довіряючи Богородиці свої прохання, тривоги та надії.

«Матір скитальців» для більшості паломників – не просто ікона, а образ Матері, до якої можна прийти зі своїм болем і шукати розради, особливо тоді, коли життя змушує людину залишати рідний дім і ставати скитальцем. Так, як це було в 1947 році внаслідок горезвісної депортаційної акції «Вісла», 80-ліття якої у 2027 році відзначатиме вся українська громада в Польщі, а білобірська – ще й 70-ліття існування греко-католицької парафії Різдва Пресвятої Богородиці, заснованої 1957 року, та 20-ліття єпархіального марійного санктуарію. До ікони зі своїми молитвами приходять і воєнні біженці, що нині через війну в Україні змушені покидати свої домівки.

– Білобірська проща, початки якої сягають 50-х років минулого століття, та постать довголітнього пароха білобірської парафії отця митрата Степана Дзюбини є присутні у нашому щорічному душпастирському порядку. Годі собі уявити, щоб у Білому Борі без огляду на погоду не було б святкувань празника Різдва Пресвятої Богородиці та щоб не було прощі, – говорив під час проповіді владика Володимир Ющак. Владика відзначив, що, на жаль, з кожним роком присутність прочан на білобірських святкуваннях стає щораз більшим викликом, а дехто, замість того, щоб їхати на прощу, їде в інші місця на відпочинок, тому владика нагадав, чим є проща й паломницькі осередки у Європі, в тому і у Польщі.

– Щоб такі виїзди не стали суто відпочинковими та туристичними, потрібно пам'ятати, що проща має в першу чергу релігійний та молитовний характер. Паломники повинні пам'ятати, що вони вирушають відвідати релігійні місця, пов'язані з особою якогось блаженного чи святого, чи Пресвятої Богородиці. Проща повинна дихати молитвою та релігійною атмосферою, – зауважив владика Володимир Ющак. Він закликав молитися за власні наміреня, але також за припинення війни в Україні. Особливо сьогодні, коли в Польщі стільки насильства супроти українців, ми маємо теж молитися за справжнє польсько-українське поєднання та стримування ненависті. У своїх молитвах потрібно теж пам'ятати про тих, у кого війна забрала найближчих осіб, та воєнних скитальців, які змушені були покинути власні домівки.

– Намагаємося приїжджати до Білого Бору кожного року, тому що це для нас велике свято й духовне переживання. Так навчили нас наші батьки, й так ми вчимо наших онуків. Пам'ятаю, як батьки розказували нам про празники ще до війни, на які ходили до Белза на Грубешівщині. По дорозі заходили до батьків моєї мами, де жінки готували їжу не тільки для родини, але й гостей, бо були багатими. Батьки передали нам глибоку віру й український дух. Моя

eprasa.pl 328041d249

найстарша сестра, яка народилася в 1941 році, вінчалася у 1959 році в Хшанові. Це було одне з перших вінчань, які давав отець Мирослав Ріпецький. Мій швагер походив з Лісок. До виселення українців у 1947 році отець Мирослав Ріпецький був парохом Лісок, а після депортаційної акції «Вісла» – парохом саме Хшанова, – розповідає Стефанія Пилипчук, яка приїхала зі Щеціна.

– На білобірські празники приїздила я разом зі шкільною молоддю, бувши ученицею українського ліцею в Ґурові-Ілавецькому. Це було ще понад 30 років тому. Тому пам'ятаю богослужіння, які правились в каплиці на цвинтарі, пам'ятаю, як ми стояли серед могил під час літургії, та пам'ятаю отця Степана Дзюбину, засновника білобірської парафії. Нині, коли приходить празник, то знаю, що сюди потрібно їхати, і немислиме для мене, щоб не бути учасником білобірського празника. Це обов'язкова дата релігійного календаря. Нині приїжджаємо разом з нашими парафіянами, а ще раніше я приїздила з отцем Русланом днем раніше, аби взяти участь у Великій вечірні з литією, і таким чином підготуватися до недільної архієрейської божественної літургії, – каже Івона Марцішак зі Старґарду, президентка фонду «Братерство», який рік тому заснував владика Володимир Ющак.

– Ми вже маємо відчутні успіхи, які приносять користь людям, і зараз хочемо ще більше говорити про наш фонд «Братерство», тому що він працює саме для людей, – зазначає вона (більше про перший рік діяльності фонду можна буде прочитати незабаром в інтерв'ю з Івоною Марцішак для «НС»).

Білобірські прощі – це особливе місце молитви, куди приходять з вірою та своїм болем. Тут, серед молитов, пісень і тихих розмов, людині стає краще. Хтось просить за рідних, хтось молиться за Україну, хтось шукає сили пережити те, що випало на його долю. Сюди приїжджають з різними намірennями, але часто з однаковим бажанням – знайти полегшення для себе, залишити біля Божого престолу та ікони «Матері скитальців» свої тривоги й повернутися додому з надією. На завершення адміністратор парафії отець Михайло Іванців подарував білобірські ікони Матері Божої «Матір скитальців» владиці Володимиру Ющаку та владиці Аркадію Трохановському. ●

eprasa.pl 328041d249

Мирослава ОЛІЙНИК
Фото авторки статті та з архіву організаторів

Варшавський Фонд інтеграції через мистецтво відзначив ювілей незалежності України

Під патронатом Посольства України у Польщі у Фонді інтеграції через мистецтво (Fundacja Integracji poprzez sztukę), заснованому Лілією Стаднік, на високому рівні було відзначено День Державного прапора і День Незалежності України. Це було не просто відзначення, а культурно-мистецький захід «Дерево життя України: єдність, культура, майбутнє».

Від імені надзвичайного і повноважного посла України Василя Боднара привітальне слово виголосила перша секретарка посольства Лариса Сидоренко. Вона наголосила на особливому значенні державного прапора особливо зараз, у час запеклого протистояння української держави проти агресора. Синьо-жовтий стяг об'єднує українців і за межами України. Після виступу дипломатки присутні хвилиною мовчання вшанували загиблих воїнів.

Цього дня серця всіх присутніх переповнювали глибокі емоції, бо кожен міг поділитися з іншими мистецтвом – музикою, поезією, українськими традиціями – і просто людським теплом.

Програма святкування була настільки продуманою й насиченою, що атмосфера, здавалося, виходила за стіни приміщення і досягала рідної батьківщини. Адже мистецтво – це не тільки спів, читання віршів, малювання. Головна місія фонду Лілії Стаднік – об'єднувати серця людей різного покоління, національностей, віку. На цьому святі були й поляки, які вітали українців з ювілеєм незалежності України, а українці дякували Польщі й людям, які подали їм руку допомоги після початку повномасштабного вторгнення росії та підтримують надалі. Тому в залі лунали українські й польські пісні.

Особливою подією дня був дебют новоствореного вокального гурту «Черемшина» у складі Галини Шумило, Марії Саврук, Наталі Пранничук, Людмили Пришиблюк під керівництвом капельмейстера Ярослава Саврука. Вони бездоганно виконали дуже багато пісень, за що отримали шалені оплески. Відчувалася наполеглива підготовка до їхнього такого важливого першого виступу. Шарму додавало й національне вбрання учасників гурту. Віримо, що ще не раз почуємо чудові українські пісні у виконанні цих артистів.

Уже не вперше присутні зачаровувалися грою на флейті талановитої Марії Коренкової, яка свій виступ розпочала виконанням гімну України. Програма святкування охоплювала й поетичну частину. Свій вірш «Нам тридцять п'ять…» прочитала й авторка цієї статті.

Паралельно відбувалися інші дійства: майстер-класи з традиційної української вишивки, випалювання по дереву (на чудових скриньках), а на кухні випікали пироги, якими частували всіх присутніх.

Радували очі й вишиті сорочки та рушники, котрі прикрашали приміщення фонду. Ще однією новинкою, що здивувала присутніх, стала виставка автентичної української іграшки «Яворівська забавка», яку привезли з України знані майстри Хмельниччини Галина Шумило та Семен Тлустий. Вони представили власноруч виготовлених з дерева пташок, коників, свистки. Кожна іграшка була прикладом чудового поєднання кольорів та візерунків. І це тільки частинка шедеврів хмельницьких майстрів, привезена до Польщі.

«Родзинкою» святкування стало створення «Капсули побажань» – скриньки, де гості залишали свої мрії та бажання. Її відкриють через рік, у наступний, сподіваємося мирний, День Незалежності.

Спасибі всім, хто доклав великих зусиль для відзначення ювілею незалежності України. За цим стоять люди, котрі максимально створили це свято, – амбасадорка культурної дипломатії Лілія Стаднік та її чоловік Лєшек Ґуз. ●

eprasa.pl 328041d249

Сергій ПОРОВЧУК
Фото надав автор статті

Десять років спільної пам'яті: генерал Марко Безручко та його місце в історії Рівного

21 серпня 2016 року в Рівному було відкрито двомовну меморіальну таблицю, присвячену генералу Армії Української Народної Республіки Марку Безручку. Через десять років ця дата є нагодою не лише згадати саму подію, а й замислитися над тим, як пам'ять про генерала стала частиною українсько-польського діалогу та спільного осмислення історичного минулого.

Марко Безручко (1883-1944) належить до найвідоміших українських військових діячів доби Української революції. Його ім'я нерозривно пов'язане з боротьбою за незалежність України та з історією польсько-українського військового союзу 1920 року.

Особливе місце в біографії генерала посідає оборона Замостя в серпні 1920 року. Підрозділи Армії УНР під його командуванням спільно з польськими військовими протистояли наступу більшовицьких військ. Ця сторінка історії стала одним із прикладів спільної боротьби українців і поляків проти більшовицької агресії.

Рівне пам'ятає

Відкриття меморіальної таблиці в Рівному 21 серпня 2016 року стало важливою подією для міста. Вона нагадала його мешканцям про генерала, чиє життя було пов'язане з боротьбою за українську державність та українсько-польською військовою співпрацею.

Восени того самого року біля меморіальної таблиці відбулося перше вшанування пам'яті генерала з нагоди 133-ї річниці від дня його народження. У заході взяли участь представники міської влади, духовенства, українських пластових організацій та польського гарцерства.

У наступні роки пам'ятні заходи біля таблиці стали продовженням цієї традиції. До них долучалися представники української та польської громад, місцевої влади, духовенства, молодіжних і гарцерських організацій.

Особливого значення така співпраця набула після початку повномасштабної російської агресії проти України. Постать генерала Безручка, який понад сто років тому разом із польськими союзниками протистояв більшовицькому наступу, набула нового звучання в сучасному суспільному та історичному дискурсі.

Пам'ять, яка об'єднує

Одним із важливих напрямів стало залучення молоді. Спільні пам'ятні заходи, освітні ініціативи, зустрічі, поїздки та спортивні події дали можливість говорити про історію не лише під час офіційних церемоній, а й у форматі безпосереднього спілкування між молодими людьми.

4 жовтня 2021 року в Рівному відбувся футбольний турнір з нагоди 138-ї річниці від дня народження Марка Безручка. Перед початком змагань учасники вшанували пам'ять генерала біля меморіальної таблиці.

Символічним було й те, що історична пам'ять поєдналася зі спортом та молодіжним спілкуванням. Адже пам'ять має жити не лише в книгах і меморіалах – її важливо передавати наступним поколінням.

Ще одним важливим моментом стала церемонія 9 лютого 2024 року. Напередодні 80-х роковин смерті генерала представники польської дипломатичної місії в Луцьку та міської влади Рівного вшанували його пам'ять біля меморіальної таблиці.

Важливу роль у збереженні цієї пам'яті відігравали також представники гарцерського середовища та «Пласту». Їхня участь показує, що історія польсько-українського братерства зброї може бути не лише предметом наукових досліджень, а й основою для сучасного діалогу між молодими поколіннями.

Спільна історія – спільна відповідальність

Історія Марка Безручка нагадує, що польсько-українські відносини не складаються лише зі складних і трагічних сторінок. У них є також приклади солідарності, взаємної підтримки та спільної боротьби.

1920 рік був саме таким моментом. Союз Юзефа Пілсудського та Симона Петлюри, участь Армії УНР у боротьбі проти більшовиків та оборона Замостя стали важливою частиною історії обох народів.

Сьогодні ця історія має особливе значення. Україна знову захищає свою незалежність від російської агресії, а Польща залишається одним із найважливіших партнерів України. Тому згадка про українсько-польське братерство зброї 1920 року є не лише зверненням до минулого, а й нагадуванням про цінність солідарності перед спільними загрозами.

Десята річниця відкриття меморіальної таблиці в Рівному – добра нагода замислитися над тим, що означає історична пам'ять сьогодні.

Таблиця на проспекті Генерала Армії УНР Марка Безручка нагадує не лише про одного українського генерала. Вона нагадує про покоління людей, які боролися за свободу та незалежність, а також про історичний момент, коли українці й поляки змогли об'єднатися перед спільною загрозою.

За десять років меморіальна таблиця стала частиною міського простору пам'яті. Однак її значення полягає не лише в самому пам'ятному знаку.

Пам'ять про спільну історію має сенс тоді, коли допомагає будувати взаємну повагу, порозуміння та дружбу між народами. Марко Безручко залишається одним із символів цієї пам'яті – як для України, так і для Польщі. Через сто років після подій 1920 року його ім'я продовжує нагадувати про просту, але важливу істину: свобода, незалежність і безпека народів потребують солідарності, взаємної підтримки та готовності діяти разом. ●

eprasa.pl 328041d249

Олександр ЛЮБЧИЧ
Фото з Вікіпедії

Перерваний політ «вільного птаха»

Він з'явився на світ у багатодітній селянській родині, рано осиротів – втратив неньку і працював від самого дитинства, захопився малярством – монументальним живописом, почав розкриватися, як чудова квітка, але зів'яв. Одна із його товаришок по малярному цеху Оксана Павленко порівняла Тимка Бойчука із вільним птахом, котрий піднімався у повітрі і висів над землею, гордо виспівуючи. Порівняння вірне, але не для суспільства: в ньому завжди знайдуться люди, які не дадуть заспівати й доспівати те, що захочеться, до кінця.

Куплет перший: батьківська оселя і перші роки життя

Тимофій (або Тимко) з'явився на світ 27 вересня 1896 року в багатодітній родині селянина-рільника Левонтія (Лева) Бойчука та його дружини Ганни. Сталося це в селі Романівка за 18 км від Теребовлі на Тернопільщині. Коли хлопчикові було десять років, від сухот померла ненька. Батько одружився вдруге, проте дитинство Тимка скінчилося: він став працювати в батьківському дворі і в полі. Разом із тим мав хист до малювання, тож використовував будь-яку вільну хвилину, щоб віддатися цій справі. Коли ж йому виповнилось 16 років, то старший брат Михайло, який вже був художником, забрав його у Львів як свого учня-підмайстра. У цьому місті Тимко займався реставруванням ікон для Національного музею і розписом каплички Святого Духа. А весною 1914 року разом із братом Михайлом, його дружиною Софією Налепинською і Миколою Касперовичем зайнявся реставрацією церкви Трьох Святих у селі Лемеші на Чернігівщині, яка була побудована на кошти графа Розумовського ще у XVIII столітті. Однак їхня робота була перервана світовою війною: українських живописців, які були мешканцями Австро-Угорської імперії, відсторонили від роботи. Потім інтернували їх до Уральська (нині Казахстан), далі – до Арзамаса (Нижньогородська губернія). Там під наглядом поліції брати Бойчуки перебували до лютого 1917 року – початку революційних змін в Росії. До найвідомішої праці Тимофія Бойчука в цей період відноситься виконана темперою на картоні картина «Дві жінки із насінням» (1916), яка нині зберігається в Національному художньому музеї України.

Тимофій Бойчук

«Дві жінки з насінням» (1916)

Куплет другий: на крилах пісні і творчості

Весною 1917 року вони отримали можливість переїхати до України, де теж відбувалися революційні події і постала незалежна держава. Із осені цього ж року Тимофій Бойчук вже працював у майстерні ікони та фрески (пізніше майстерні монументального живопису), яку очолював його брат Михайло, і водночас навчався у новоствореній Українській державній академії мистецтва (УДАМ). Однокурсникам і товаришам по праці Тимко запам'ятався як витончений, невеликого зросту, кругловидий і кирпатий, завжди усміхнений юнак із сяючими золотистими очима і темним волоссям. Недаремно у розповіді про Тимофія Бойчука вживаємо слово «куплет»: одна із його товаришок – Оксана Павленко згадує у своїх спогадах, що цей юнак «враження справляв безтурботної людини, працює – співає, малює – співає. Так немовби й клопотів в нього ніяких». І далі: «Тимко – веселий, відкритий. І дуже нагадував мені птаха. Тільки не хатнього птаха, свійського, а вільного птаха, що в полях літає, співає!» В майстерні свого брата Тимофій взяв на себе обов'язки кухаря, опалювача і прибиральника водночас. І разом із тим продовжував активно працювати як художник.

Влітку 1919 року разом із іншими учнями майстерні монументального живопису (Оксаною Павленко, Василем Седлярем, Іваном Падалкою) Тимофій Бойчук взяв участь у розписах клеєвими фарбами чотирьох корпусів Луцьких казарм у Києві. Він, зокрема, сам створив такі композиції, як «Табір червоноармійців», «Оранка», «Із одного казанка», а у співавторстві зі своєю товаришкою Марією Трубецькою – «Демонстрація» і «Зустріч із прапорами».

Протягом 1919 року, коли йшла жорстока боротьба за владу в Україні, Тимофій Бойчук брав активну участь в розписуванні агітпоїздів та агітпароплавів, створенні революційних плакатів, оформленні населених пунктів до різних «пролетарських» свят. Але створені ним образи передані в розміреному спокійному ритмі, в лаконічних, примітивних формах, в розмаїтті різних кольорів та відтінків. На працях Бойчука позначився вплив візантійського малярства, давньоруського іконопису, Проторенесансу і народного мистецтва. І разом із тим – сучасні йому європейські модерністські тенденції.

До кінця 1919 року Тимофій Бойчук прийняв участь в оформленні приміщення Київського оперного театру, де мав відбутися І Всеукраїнський з'їзд волосних виконавчих комітетів. Зокрема, в співавторстві із Сергієм Колосом він створив панно «Коваль» (1919). Наступного 1920 року

eprasa.pl 328041d249

Бойчук займається художнім оформленням Кооперативного інституту, пише нові свої твори, які, на жаль, були втрачені. Ті, що дійшли до нас, оригінали або фотокопії, присвячені праці і будням селян, особливостям їхнього життя. Серед них такі, як «На пасовиську», «Садять картоплю», «У шевській майстерні», «Біля яблуні», «Годівля свиней» та інші (1919-1921). Деякі із його творів проникнуті глибоким філософським змістом. Так, наприклад, професор Львівської національної академії мистецтв Ярослав Кравченко звернув увагу, що в його картині «Біля яблуні» явно відображені ідеї Григорія Сковороди про «чарівний образ Яблуні» і Сад добра, який повинна вирощувати людина, і ця думка була близька також іншим «бойчукістам». У жанрі книжкової графіки Тимко Бойчук створив серію ілюстрацій до збірника «Українські легенди», який видало товариство «Волошки», та ілюстрації і обкладинку до дитячого збірника «Барвінок» (1919).

Куплет третій: недоспівана пісня

Час, в який випало жити й творити Тимофієві Бойчуку, був надзвичайно тяжкий і складний. Війна, важке становище із продовольством, постійний голод і перемерзання приводили до захворювань, передчасних смертей. Вже згадувана Оксана Павленко звернула увагу на те, що в Тимка Бойчука «щоки червоні, очі блискучі – явно слабість якусь відчуває». Вона сказала його брату Михайлові, що Тимка «необхідно лікарю показати». Потім повела до лікаря. Останній оглянув молодшого Бойчука і зробив висновок: «Безнадійний. Врятувати неможливо. У нього у грудях пожар, обидві легені охоплені вогнем». «А що можна зробити?» – запитала лікаря Оксана. «Годувати його треба. Жири. Молоко. Масло», – відповів той. Подруга Оксани – Марія (або Муся) Трубецькая для того, щоб врятувати юнака, принесла із дому лаковані туфлі свого дядька, а Оксана віднесла їх на так звану «товкучку». Там жінку обдурили: замість грошей підсунули пачку нарізаного паперу або «ляльку». Скінчилося тим, що Тимофій Бойчук так і не зміг вилікуватись і залишив цей світ через сухоти. І сталося це 13 липня 1922 року (за іншими даними, у березні того ж року). Юнак лежав на «гарному килимі і вкритий був українським килимом. Так він і мертвий лежав серед килимів». Було Тимкові Бойчуку лише двадцять шість років, і він ще не проспівав найкращу зі своїх пісень.

«Жінки біля яблуні» (1921)

Після того, як обірвалося земне життя юнака

Михайло Бойчук втратив не тільки рідного брата, але, напевно, і найкращого учня та продовжувача своєї справи. Про це писав Дмитро Антонович, мистецтвознавець і автор книги «Тимко Бойчук», яку він видав в 1929 році у Празі. В ній, зокрема, зазначив, що герой його праці, «згорівши на 26-му році життя, був виразною артистичною індивідуальністю і вже мав своїх послідовників, коли не учнів». А це означає, що молодший із братів Бойчуків мав неабиякий талант, міг зацікавити й позвати за собою інших. Тож, якби він прожив довше, ми мали б більше творів, відзначених силою його таланту і привабливості.

Михайло Бойчук, як засновник самобутньої школи українського мистецтва – так званого «бойчукізму», об'єднав навколо себе близько сорока своїх послідовників та учнів. В листопаді 1926 року Михайло Бойчук, його дружина Софія Налепинська-Бойчук, двоє учнів Іван Падалка та Василь Седляр здійснили поїздку до Європи для вивчення західних ідей і технологій мистецтва. Повернувшись, продовжили працювати, бо їхні твори поки що відповідали «планам монументальної пропаганди» радянської системи. В 1927-1928 роках роботи покійного Тимофія Бойчука були представлені на виставках українського мистецтва у Харкові, Москві і навіть за кордоном – у павільйоні СРСР на XVI Венеційському бієнале (1928). Там їх з інтересом зустріли громадськість і місцева критика. Представники останньої охарактеризували Тимофія Бойчука як дуже самобутнього і цікавого художника і навіть назвали його «українським Гогеном». Михайло Бойчук був впевнений, що його напрям у мистецтві буде потрібним, і ще на початку 20-х говорив своїм учням: «Коли закінчується зима – розпускаються квіти. Їх небагато, але ми всі знаємо, що буде весна і квітів буде тисячі. Ми маємо бути щасливими, що переживаємо початок весни мистецтва». Але, на жаль, замість «весни мистецтва» прийшла зима тоталітаризму. З кінця 20-х Сталін почав боротьбу з усіма «ворогами» і людьми, які могли стати небезпечними для режиму. В 30-х роках почались репресії і наступ «соціалістичного реалізму» в літературі та мистецтві. Михайло Бойчук, як і інші діячі культури, щоб вціліти, змушений був «каятися». Та це не врятувало їх від розправи. 25 лютого 1936 року Михайла Бойчука, а разом із ним Івана Падалку і Василя Седляра заарештували і як «ворогів народу» та «членів контрреволюційної організації» 13 липня 1937 року розстріляли. 11 грудня 1937 року така сама доля дісталась і Софії Налепинській-Бойчук. Всі їхні твори були заборонені і знищені, так само, як і твори Тимофія Бойчука. Лише після розвалу СРСР пам'ять про відомих художників-братів Тимофія і Михайла Бойчуків поступово повертається до нас. В 1992 році в селі Романівка на Тернопільщині їм було встановлено пам'ятник, а вцілілі твори нагадують про художників, самобутніх і талановитих, які не могли вціліти в бездушній і жорстокій системі московської тиранії. ●

eprasa.pl 328041d249

Марко ПОСТІВ-ЯРУГА
Фото з фейсбук-сторінки Григорія Купріяновича

«Од Русаля до Яна» адже Лемківска Ватра в Зындрановій

Того рока был єм на Зындранівскім Сьваті, остатніма часы кус єм ся одчаял, про пандемію. По правді, то в тамту сторону не барз мі по дорозі, а по друге и головне, то з фестивали юж єм «выріс», сцена не гріє мня так як колиси. Давном юж перестал іздити з ватры на ватру, добрі, же хоцкі молоды фурт іздят, значыт, же сут голодны свого. До гнеска кажда лемківска подія єст мі блиска и ниґда до голови мі не пришло, же єст іх за дуже. Прецін лемківского лемківскым ниґда не перемастиш, а што важнішше не замастиш. На нашій, вівсяній скыбці нелемківской омасти не може быти за дуже (а юж нияко не може быти грубша од скыбкы).

В Зындранові єм омолод, на тяму пришли мі першы Лемківскы Ватры, адже з Чарной и Бортного. Вшыткo'м мал як на долони, на підориндю, там воскресло аджи тото, за чым тужыл єм од посьлідньой бортняньской ватры (што было ищы на першій ждынскій). Вечером горіла мала ватра, мож было сісти при ній з камаратами, а часто и з ново познайомленыма, поспівати, по нашому побесідувати, адже мирні о цілым мирі, и пак розыйти ся по глаголю. Стрінул єм блишшых и дальшых сусідів и знаємых, дуже веце як на тогорічній ждынскій Ватрі. Познал єм тіж цікавого молодого чловека, котрий вродил ся на гамерицкій землі, але добрі бесідує по нашому, лемківскє притігат го міцнішше як маґнес. Перше знал єм го лем з фільмів заміщаных на ютубі, виджу го тіж на фотографіях о тыжден знятых в Михалові. Так як з каждого, лемківского сьвата вертал єм домів потужений и з добрыма книжками. Адже 25 и 26 липця 2026 р. в Зындрановій было вшытко, што блискє єст мому серцю.

По тогорічнім Сьваті частішше зачал єм перезерати сайты Музею, найбільше было на фейсбуці. Виджу, же його Заряд думат подібні як я, заповіданы сут там меншы и більшы нашы, народны Сьвата. Музей треба похвалити и за то, же заміщают інформациі о праві вшыткых лемківскых сьватах, думам, же так проваджений сайт може

быти дороговказом для іншых. Музей красні подякувал пану Петрови Мацідимови та Товариству Дукля-Польща -Сьвіт (Dukla / Polska / Świat) за інтересны фото-реляциіі и трансмісиі зо Сьвата «Од Русаля до Яна». Хто не был, може піти за тым мотузком-лінком: facebook.com/profile.php?id=100057083657362. Хто был на сайті Музею, знає о чім бесідую, ансамблі мают осібны фотосесиіі и коротіцькы фільмовы реляциіі з выступу.

Сайт Музею бесідує о вшыткім, што тычыт ся лемківской культуры, не імат ся го «зараза», яка од довшого юж часу зжерат Обєднаня и Стоваришыня Лемків. Колиси жартувало ся, же в *Ізвєстях* ніт правды, а в *Правді* ніт ізвєстйі, а гнеска мож повісти, же на сайті Обєднаня нич не бесідує ся о тім, што діє ся в Стоваришыню, а Стоваришыня на своій інтернетній стороні ни словом не спомне о тім, што робит ся в Обєднаню. Видно, же Обєднаня не хоче ся обєднати з діячами Стоваришыня, а Стоваришыня не хоче товаришыти з членами Обєднаня. Не дармо бесідують, же найгіршом війном єст домашня. На жаль, представникы Обєднаня и Стоваришыня не хочут тямити, же: *Де ся двох бє, там третій хоснує,* а пущаня Русина на Русина фурт жнивує. Сами ся кусаме и од часу до часу єдны або другы світови пробуют вмовити, же крім них іншых істинных Лемків юж не є, же лем они сут єдиныма, правдивыма.

Влада Музею не хоче брати на ся каінового гріха, інакше думаючым Лемкам не одберат права до існуваня, іхній сайт радит праві о вшыткім, што діє ся на Лемковині, што Лемкы роблят, «десне» хвалит, а на «шує» очы не замджурят. Пишу, же праві о вшыткім, бо ани єдной змінкы не нашол єм о тогорічній Ватрі в Лугах ани о ждынскій. О Лугах може зато, же тогорічна горіла о тім самім часі, а о ждынскій, бо то найбільша Лемківска Ватра непотрібуюча розголосу. Єст найбільша, хоц єй сінусоіда од давна не може ся двигнути, горіюча в Ждыні єст найстарша. Жадне «заклинаня» старшеньства єй не одбере, єст матірьом вшыткых Лемківскых Ватр, ци тото ся дакому подабат ци ніт. Од перенесіня ватряного гнізда до Ждыні она фурт куліє, організаторе занимают ся будуваньом гнізда, а не літаньом. Юж 25 років тому падаючом віділ єй Семан Мад-

eprasa.pl 328041d249

зелян: *Сьпіват «Лемковина» зо Львова. Сьпіват барз гарді, неє што повісти, але як на Ждыню то кус «загарді», чижбы николи не мали в руках сьпівника Ореста Ґижи з Висовы? Так само конферансєр «не наш», лем хыбаль з Театру ім. Івана Франка зо Львова, што небарз пасує до ждыньского пленеру. На попередніх Ватрах тоту функцию повнили тутешні ґаздове, натурально без великой містецкой «шмінкы» і люде тото любили. Де ся поділи тоты люде, што ішли тернистом ватряном стежком од Чарной, през Бортне, по гнесьню Ждыню? Хыбаль гнеска іх ту неє і мусів заступити іх якісый барз вчений пан зо Львова. На перервах медже сьпівом оповідав короткы і направду веселы скечы, але мі чогоси не хтіло ся сьміяти, сам не знам чого. Повеселіли зме як на сцені засьпівала «Кычера» з Ліґниці* (Семан Мадзелян, *Смак долі*, Криниця 2000, с. 145.). На ждынскій Лемківскій Ватрі ани того рока, ани попередніма я тіж чомси не чул єм радости, ходячы по ватрянім поли не стрінул єм духа першых Ватр. Штож…, *часы ся змінили и люде з нима*. Не розумію, чом організаторе підтримуючы ватряний оген в Ждыні вышмарили з програмы конкурс лемківской бесіды, історийі и географийі Лемковины, та чом не выберат ся юж Лемка Рока…

В Зындранові од продавців не побирают торгового мита, торговельникы горнут ся, мож іх выберати. Віділ єм як пані Марія Буряк-Ґоч, жена бп. Феця Ґоча, як пристало на гостинну ґаздыню, ходили од краму до краму и звідували ся ци вшытко было добрі, ци продавці сут задоволены, ци мают дакы заувагы. На свойі-м уха чул як власникы крамів дякували, желали кріпкого здоровля и обіцювали, же о рік зас придут – дозвольте, же приєднам ся до тых желань и обіцям, же як Бог дозволит, о рік буду и я.

На конец лишыл єм си ищы єдно, *Од Русаля до Яна* не ма римского чысла, никому ничого не хоче доказувати. Єст дозріле, років собі не додає. В Зындранові найважнішше єст тогорічне Сьвато, там вшытко што Лемківскє єст великє, важне и шыроко отворене на світ. Ниско хылю голову перед Організаторами зато, же на Сьваті *Од Русаля до Яна* почул єм битя серця першых Лемківскых Ватр. ●

Дегтяр з Білянки

Під час 44 Лемківской Ватри в Ждині мав місце показ традиційного випалюваня дегтю, пригадуючий споконвічну традицію лемківских дегтярів з Білянки в Ґорлицким повіті.

Презентацію зрихтував Тома Дошна – нащадок білянских дегтярів і продовжитель той винятковой традиції. Презентація приближила учасникам Ватри давний спосіб добуваня дегтю, як тіж знаня і звички, котри через покоління передавалися в білянских родинах.

Деготь то густа, темно-брунатна субстанція, яка творится в рамках сухой перегонки дерева. На Лемківщині використовували деготь м.ін. в народній медицині, до консервуваня дерева і шкіри і до ріжних праць на ґаздівці. В Білянці дегтярство до 1947 рока било важливим джерелом додаткового прибутку мешканців.

Показ Томи Дошни то не лем презентація давнього способу роботи. То передовшитким дія на користь збереженя традиційного ремесла і історичной спадщини Лемківщини – знаня, котре без передаваня наступним поколіням могло би безповоротно загинути. ●

Текст і фото від Об'єднання лемків

Пам'ять про євреїв на Лемківщині

Підчас 44 Лемківской Ватри в Ждині дослідниця доль історії євреїв на Лемківщині Єва Маньковска стрітила ся з публікою, жеби припомнути історію жидівских, а тіж ромских мешканців Лемківщини з перед II Світовой війни.

В багатьох лемківских селах жили єдна або кілька еврейських родин. Іх присутніст була частиною повсякденного житя тогдишніх громад. Гнеска память о них заховують лем нечисленни – тіж завдяки споминам, передаваним з покоління на покоління.

Єва Маньковска підчас стрічи питала Лемків о тоту память, о то, што о своїх жидівских сусідах розповідали наши діди і родичі. З тих споминів повстає важна розповідь о багатокультурній Лемківщині, котрой мешканців на все позначила трагедія II Світовой війни.

Запрашаме до позераня записаной стрічи і розмови Єви Маньковской з журналістом Богданом Гуком.

Фільм на Youtube Об'єднаня лемків (Zjednoczenie Łemków)

Текст і фото від Об'єднання лемків

eprasa.pl 328041d249

Прощальне слово голови Щецінського відділу ОУП Петра Колодія на похороні пані Ольги Ласки 7 серпня 2026 року

В історії України було доволі багато сильних і мужніх жінок, які брали на себе такий тягар, який личить носити чоловікам. Це різного роду княжни періоду середньовіччя, починаючи зі святої княгині Ольги, це жінки козаків, письменниці й художниці. Це й організаторки «Просвіти», вчительки, журналістки – усі вони дбали про збереження національної культури, мови, традиції.

Саме такою була й Ольга Ласка. Від самого початку, коли у п'ятдесятих роках українство почало відроджуватися в Польщі після акції «Вісла», Вона включилася в ряди охочих віддавати свій вільний час і сили для підтримання вогника рідної культури. І як студентка, і потім як вчителька початкової школи, Вона знаходила час для громадської праці: була секретарем управи, займалася розповсюдженням літератури та преси. Саме завдяки Ользі Ласці багато людей мало змогу читати рідною мовою, мати зв'язок із українським писаним словом.

Ольга Ласка належала до найпомітніших осіб у щецінському середовищі: йшли роки, мінялися голови гуртків та відділу, на зміну Українському суспільно-культурному товариству прийшло Об'єднання українців у Польщі, постала самостійна Україна, а все в українській домівці можна було зустріти Ольгу Ласку. Вона була завжди, приходила й для того, щоб передати книжку, і щоби поговорити, і просто посидіти в українській атмосфері, поспілкуватися рідною мовою, поцікавитися долею друзів, дати розумну пораду, втішити доброю усмішкою.

Ольга Ласка була вродженим педагогом – Вона вміла найти підхід до кожної людини, незалежно від віку, тому деяких людей супроводжувала все життя: коли вони були малятами, потім коли доростали, училися, творили власні сім'ї та народжували своїх дітей. На кожному етапі життєвого шляху Ольга Ласка вміла їм допомогти: інколи не лише добрим словом, але й цілком конкретно в матеріальному плані. До Неї завжди можна було звернутися в клопотах, коли здавалося, що вже останній шанс порятунку пропав – Вона переживала чужі проблеми, співчувала нещастям, була надзвичайно емпатичною людиною, яка нікого ні за що не відкинула. Тому стала для української громади не лише палкою діячкою й зразком української патріотки, але доброю мамою, тіткою, бабусею для десятків щецінських українців. Її розповіді про рідну культуру, традиції, довоєнне життя в Красному поблизу Львова, післявоєнні злидні – це все допомагало черговим поколінням переносити в майбутнє тонку ниточку українства, від прадідів до сьогодення. Її толерантність і доброзичливість завжди привертали до неї серця всіх людей, із якими контактувала, незалежно від національності: українців, поляків, євреїв, німців, литовців, греків, македонців. Саме тому, хоча ім'я Ольга досить поширене серед українців, коли хтось у домівці казав «пані Оля», все було ясно, про кого йде мова. І саме такою: неповторною, доброю, лагідною, щиросердечною Вона залишиться в наших думках назавжди. ●

«Не вмирає той, хто в серцях людей живе вічно»

До 40-го дня від смерті пані Ольги Ласки

З глибоким сумом і болем сприйняли ми звістку про відхід у вічність дорогої нам Ольги Ласки – Людини з великої літери, неперевершеного педагога, полум'яної патріотки, опори для всієї української громади в Щеціні.

Ольга Ласка була тією живою ниткою, яка з'єднувала покоління, зберігала рідне слово, звичаї й пам'ять про прадідів. Вона несла українство в серці й передавала його іншим – незалежно від віку. Вона супроводжувала своїх учнів і вихованців від дитячих літ до зрілості, допомагала словом, ділом, а головне – своєю незламною вірою в людину.

Її життя – це взірець служіння ближньому й рідній землі.

Сьогодні ми схиляємо голови перед Її світлою пам'яттю. Нехай Господь дарує Їй вічний спокій, а рідним, близьким, друзям і всій українській спільноті – сили пережити цю непоправну втрату.

Вічна і світла пам'ять, дорога пані Ольго! Дякуємо за кожне слово, кожну зустріч й кожний дотик тепла. Ви назавжди залишитеся в наших серцях.

Українське вчительське товариство у Польщі

eprasa.pl 328041d249

Передплата «Нашого слова» на 2026 рік

ПОЛЬЩА

Кількість примірників	Ціна одного примірника в передплаті	Квартал	Пів року	Рік
ЗВИЧАЙНА ПОШТА (PRZESYŁKA EKONOMICZNA)				
1 примірник	**7,00** зл + поштові оплати	**145,00** зл	**290,00** зл	**580,00** зл
3 примірники і більше (ціна одного примірника)	**7,00** зл без поштових оплат	**91,00** зл	**182,00** зл	**364,00** зл
АВІАПОШТА (PRZESYŁKA PRIORYTETOWA)				
1 примірник	**7,00** зл + поштові оплати	**155,00** зл	**310,00** зл	**620,00** зл
10 примірників і більше (ціна одного примірника)	**7,00** зл без поштових оплат	**91,00** зл	**182,00** зл	**364,00** зл

ЄВРОПА + УКРАЇНА

Пів року	Рік
АВІАПОШТА	
550,00 зл	**1100,00** зл
130,00 євро	**260,00** євро

КАНАДА

Пів року	Рік
АВІАПОШТА	
580,00 зл	**1160,00** зл
200,00 дол КАНАД.	**400,00** дол КАНАД.

США

Пів року	Рік
АВІАПОШТА	
580,00 зл	**1160,00** зл
140,00 дол США	**280,00** дол США

Об'єднання українців в Польщі – гурток в Ольштині та Міжшкільний пункт навчання української мови в Ольштині запрошують учнів початкових та середніх шкіл на

XXIII Огляд української співаної поезії та авторської і сучасної пісні

Тема огляду – Леся Українка.

Захід відбудеться **24 листопада 2026 року** в початковій школі № 2 (вул. Костюшка 70).
В рамах Огляду проводимо конкурс малюнків для дітей з Вармії та Мазур.
Конкурс буде поділений на дві вікові категорії: I категорія – 1-4 класи; II категорія – 5-8 класи.
Тема конкурсу: «Портрет Лесі Українки».
Заявки на бланку зголошень слід надсилати до 30.09.2026 на електронну пошту: kolo.olsztyn@ukraincy.org.pl.
Художні роботи надсилаємо до 30.09.2026.
Більше інформації про огляд і конкурс – Петро Табака: 506 941 162.

Наше Слово **Adres:** Redakcja "Nasze Słowo", ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa, tel.: **biuro redakcji** – tel./fax 22 677-88-10 / +48 661-420-649, redaktor naczelny – 22 677-88-11, sekretarz redakcji – 22 677-84-46, redakcja – 22 677-84-45. **E-mail:** redakcja@nasze-slowo.pl, prenumerata@nasze-slowo.pl, ogloszenia@nasze-slowo.pl Internet: www.nasze-slowo.pl **Kolegium Redakcyjne:** Piotr Tyma, Paweł Łoza, Tetiana Daniuczenko, Anastazja Krawczuk. **Zespół redakcyjny: pełniący obowiązki redaktora naczelnego** – Paweł Łoza, **sekretarz** – Tetiana Daniuczenko, **redaktorzy** – Igor Szczerba (Warszawa), Anna Winnicka (Koszalin), Grzegorz Spodarek (Kętrzyn), redaktor stylistyczny – Anna Russu, redaktor techniczny – Olga Michaluk, **biuro redakcji** – Katarzyna Stepan. **Współpracownicy:** Anastazja Krawczuk (Warszawa), Stefan Migus (Olsztyn), Piotr Andrusieczko (Kijów), Ludmiła Łabowicz (Białystok), Lesia Korostatevych (Warszawa), Daryna Popil (Warszawa), Władysław Graban (Krynica Zdrój), Piotr Wirchniański (Gładyszów).
Wydawca: Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7 03-614 Warszawa, tel.: 22 679-96-77 (sekretariat), E-mail: sekretariat@ukraincy.org.pl, biuro@ukraincy.org.pl Internet: http://ukraincy.org.pl **Fotoskład:** Redakcja „Nasze Słowo" **Druk:** Drukarnia „Efekt". Nakład 1400 egz. Pismo dofinansowano ze środków budżetu państwa Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa.
Konto bankowe dla wpłat w PLN: 47 1160 2202 0000 0000 5515 6292
Konto bankowe dla wpłat w EURO, CAD: IBAN: PL47 1160 2202 0000 0000 5515 6292 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa,
Konto bankowe dla wpłat tylko w USD: IBAN: PL20 1160 2202 0000 0000 5515 6196 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa.

Poglądy autorów publikacji nie zawsze są zbieżne z poglądami redakcji. Za wiarygodność faktów odpowiadają autorzy. Redakcja nie zwraca tekstów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania, skracania i zmiany tytułów. Koresponduje z czytelnikami tylko na łamach tygodnika. Rozpowszechnianie materiałów z „Naszego Słowa" wyłącznie za zgodą redakcji. Za treść ogłoszeń i reklam redakcja nie ponosi odpowiedzialności.

„Nasze Słowo" dostępne jest w oddziałach Poczty Polskiej, w wybranych EMPiK-ach oraz w wydaniu internetowym www.eprasa.pl/news/nasze-slowo.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autora/ów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Статті виражають точку зору авторів і не можуть уособлювати офіційну позицію Міністра внутрішніх справ та адміністрації.

eprasa.pl 328041d249

XXXI

INAUGURACJA ROKU KULTURALNEGO UKRAIŃCÓW WARMII I MAZUR
ВІДКРИТТЯ КУЛЬТУРНОГО СЕЗОНУ УКРАЇНЦІВ ВАРМІЇ ТА МАЗУР.

26.09.2026

W GMINNYM OŚRODKU KULTURY W SROKOWIE
У ГМІННОМУ ОСЕРЕДКУ КУЛЬТУРИ у СРОКОВІ

zapraszamy

16:00 **KONCERT "KORZENIE, KTÓRE ŁĄCZĄ-MUZYKA , TANIEC,TRADYCJA**
КОНЦЕРТ "КОРІННЯ ЩО ЄДНАЮТЬ -МУЗИКА, ТАНЕЦЬ,ТРАДИЦІЯ "

Wystąpią/Виступлять

- Zespół" HARAZD" z GDAŃSKA / ГУРТ" HARAZD" з ГДАНСЬКА
- ZESPÓŁ PIEŚNI I TAŃCA "CZEREMOSZ WĘGORZEWO "
  АНСАМБЛЬ ПІСНІ І ТАНЦЮ "ЧЕРЕМОШ ВЕНГОЖЕВО"
- DUET WIKTORIA I IGOR / ДУЕТ ВІКТОРІЯ ТА ІГОР
- " SŁONECZKA" ZE SROKOWA/ СЛОНЕЧКА З СРОКОВА

WSTĘP WOLNY

Organizatorzy:

Stowarzyszenie Jaworyna
Srokowskie Koło ZUwP

Wójt Gminy Srokowo

Związek Ukraińców w Polsce
Oddział Olsztyn

Gminny Ośrodek Kultury w Srokowie

Zrealizowano dzięki dofinansowaniu:

Marszałek Województwa Warmińsko Mazurskie

Urząd Gminy Srokowo

Patronat medialny:

Наше Слово

Polskie Radio Olsztyn

Tygodnik Kętrzyński

eprasa.pl 328041d249